

Aktualizēts 2015.gada 18.jūnijā
Valmieras Mūzikas skolas direktors *A. Ceļis* Aivars Cepītis

Valmieras Mūzikas skolas profesionālās ievirzes programmas
Vokālā mūzika – Kora klase
mācību priekšmeta *Dirigēšana*

Programma

1. Programmas pamatojums.
  - 1.1. Mācību priekšmeta *Dirigēšana* programma pieņemta Vidzemes Mūzikas skolu skolotāju metodiskās komisijas 2002.gada 5.jūnija sēdē, protokols nr.1.
  - 1.2. KNMC dokuments "Pašvaldību un juridisko personu dibināto izglītības profesionālās ievirzes izglītību programmu mākslā, mūzikā un dejā izstrādes un noformēšanas kārtība" (08.05.2013.).
  - 1.3. Iestājesāmenu prasības AKCMV.
2. Programmas apraksts.
  - 2.1. Mācību priekšmeta *Dirigēšana* mērķi un uzdevumi.
    - 2.1.1. Mērķi:
      - veidot radošu un kvalitatīvu mācību procesu, tādējādi nodrošinot izglītojamajiem iespēju sagatavoties vidējā profesionālā izglītības programmā *Dirigēšana – Kora dirigēšana*;
      - radīt motivāciju izglītības turpināšanai vidējā profesionālās izglītības programmā *Dirigēšana – Kora dirigēšana*;
      - sekmēt izglītojamo veidošanos par garīgi attīstītu, brīvu, atbildīgu un radošu personību.
    - 2.1.2. Uzdevumi:
      - nodrošināt izglītojamajiem kvalitatīvu pamatzināšanu un pamata prasmi apguvi kora dirigēšanā;
      - attīstīt izglītojamā muzikalitāti un individuālās radošās spējas;
      - attīstīt muzikālo dzirdi, atmiņu, ritma izjūtu;
      - attīstīt pamatprasmi raksturot skaņdarba tēlainību un mūzikas valodu;
      - sniegt priekšstatu un attīstīt orientēšanos mūzikas žanros, stilos un komponistu daiļradē.
  - 2.2. Mācību darba formas un metodes.
    - 2.2.1. Mācību stunda – 1 kontaktstunda (40 minūtes) nedēļā.
    - 2.2.2. Grupu un pāru darbs mācību stundā.
    - 2.2.3. Patstāvīgā darba stundas.
    - 2.2.4. Pārbaudes formas.
      - mācību koncerts;
      - kontrolstunda;
      - eksāmens (skolas beigšanas, skolas beigšanas eksāmens – koncerts);

3. Programmas vispārējs saturs.
  - 3.1. Mācību saturs.
    - 3.1.1. Diriģēšanas teorētisko pamatzināšanu apguve, to praktiska pielietošana.
    - 3.1.2. Kora dziesmu analīze, partitūras balsu spēle un balsu dziedāšana.
    - 3.1.3. Darbs ar kamertoni.
  - 3.2. Teorētiskās un praktiskās iemaņas.
    - 3.2.1. Prasmes orientēties partitūras nošu tekstā.
    - 3.2.2. Prasmes analizēt kora dziesmu mūzikas izteiksmes līdzekļus, pamatot to nozīmi.
    - 3.2.3. Prasmes spēlēt un diriģēt dažāda rakstura un formu kora dziesmu partitūras.
  - 3.3. Muzikāli radošā darbība.
    - 3.3.1. Muzikāli intelektuālo spēju attīstība.
    - 3.3.2. Praktiska darbība ar kori, apgūstot kora diriģēšanas pamatus un iemaņas.
    - 3.3.3. Citu diriģentu, izpildītāju atskaņojuma vērošana un analīze.
4. Programmas apguves kvalitātes novērtēšana.
  - 4.1. Izglītojamie, kuri apguvuši izglītības programmu un nokārtojuši visus programmā iekļautos mācību pārbaudījumus ar *pietiekamu* vērtējumu, saņem Apliecību par profesionālās ievirzes izglītību.
5. Tālākās izglītības iespējas.
  - 5.1. Turpināt izglītību vidējā profesionālā izglītības programmā *Diriģēšana – Kora diriģēšana*, kā arī citās vidējās profesionālās izglītības programmās.
  - 5.2. Izglītoties dažāda veida profesionālās pilnveides programmās.

Programmas saturs

6. 8.klase
  - 6.1. Uzdevumi.
    - 6.1.1. Diriģēšanas teorētisko pamatzināšanu apguve.
    - 6.1.2. Diriģenta pamatstājas veidošana: roku, ķermeņa, kāju pozīcijas.
    - 6.1.3. Manuālās tehnikas apgūšana: sagatvošanas un noņemšanas kustība, atbalsta punktu sajūtas nostiprināšana, uztaktis, labās un kreisās rokas funkcijas. Štrihu apguve (*legato*, *non legato marcato*, *staccato*), dinamika (no *pp* līdz *ff*), fermātas, tempu dažādība.
    - 6.1.4. Kora dziesmas analīze: forma, saturs, laikmeta raksturojums, ziņas par komponistu. Nošu ilgumi, taktsmērs, metrs, fermātas, kadences, diriģēšanas žestu atbilstība saturam un raksturam.
    - 6.1.5. Kora partitūras spēle: atsevišķu balsu iestāšanās, vadošās balss izcelšana, dinamika un temps.
    - 6.1.6. Balsu dziedāšana: toņa uzdošana dziesmas sākumā, tonalitātes atrašanas veidi no *la*; kora balsu izteiksmīgs, ritmiski precīzs, intonatīvi noturīgs, dinamiski krāsains izpildījums.
    - 6.1.7. Rosināt izglītojamos turpināt izglītību mūzikas vidusskolā.
    - 6.1.8. Rosināt izglītojamos apmeklēt koncertus, klausīties un skatīties ierakstus, analizēt tos.
  - 6.2. Saturs.

Mācību gadā jāapgūst:

- 6.2.1. Vingrinājumi, fragmenti no kora dziesmām dinamikas, štrihu, diriģēšanas tehnikas, roku pozīciju maiņas apguvei *a capella* dziesmās un ar pavadījumu.
- 6.2.2. 4 dažāda rakstura tautas dziesmu apdares *a capella* sākot ar 3 balsību;
- 6.2.3. 4 oriģināldziesmas *a capella*, sākot ar 3 balsību.
- 6.3. Pārbaudes formas.
  - 6.3.1. Mācību koncerts 1.semestrī: 2 dažāda rakstura kora dziesmas
Piemēram:
    - Em.Dārziņš, Nāru dziesma (sieviešu korim)
    - latv.t.dz.Jēk.Mediņa apdarē, Cekulaina zīle dzied
    - dzejolis vai daiļliteratūras fragments
  - 6.3.2. Skolas beigšanas eksāmens: 2 dažāda rakstura un žanru kora dziesmas *a capella*
Piemēram:
    - latv.t.dz.J.Vītola apdarē, Zvejnieks mani aicināja (jauktajam korim)
    - Jēkabs Mediņš, Ziedi, mana linu druva (sieviešu korim)
    - dzejolis vai daiļliteratūras fragments
- 6.4. Piedalīties koncertos.
- 6.5. Katram pedagogam ir uzdevums brīvi un radoši, izmantojot visu pieejamo *Kora diriģēšanas* apmācības literatūru, veidot izglītojamo muzikālo gaumi un mūzikas izpratni.